

FRANCESCO TONUCCI

Pedagog

Revolució Tonucci (Itàlia, 1941) creu que hem d'aprendre a escoltar els nens i les nenes i construir una escola que ensenyi a viure i que sigui útil per formar persones més felices. Per això, diu, cal fer una revolució educativa

“Els mestres d’infantil haurien de cobrar més que els d’universitat”

THAIS GUTIÉRREZ

Fa 50 anys que es dedica a l'educació i explica, sense sorprendre's, que encara aprèn coses. És assessor en matèria educativa del Museu de Ciències Naturals de Barcelona i ha passat per la ciutat per fer una conferència al Museu Blau.

Com ha de ser una bona escola?
Per ser bona ha de ser per a tothom, i actualment l'escola és obligatòria però no és per a tothom. Després de les guerres mundials i de la dictadura espanyola les democràcies van aconseguir un gran èxit garantint l'educació a tots els ciutadans. Tots els nens i les nenes espanyols i italians van a escola avui, i això és un gran resultat. Però l'escola que avui oferim a tots segueix sent per a pocs.

Per què?
La revolució ha estat només formal. Seguim ensenyant els mateixos continguts a nens a qui no han llegit mai a casa, que veuen hores i hores de televisió... L'escola hauria de fer-se càrrec de les bases culturals, abans de pensar en les disciplines. Hem de construir aquestes bases, perquè sense tenir-les els nens no entendran res. El fracàs escolar és una conseqüència d'això, d'una escola que no és per a ells.

Com es construeixen les bases?
Primer de tot pensant com està feta l'escola. És un lloc on tot just entrar-hi caldria començar a pensar, a escoltar, a rebre *inputs* com la música, per exemple. I hi hauria d'haver experiències que ara falten, com per exemple la lectura. Jo sóc molt partidari de llegir en veu alta. No podem esperar que els nens comencin a llegir si no tenen una experiència d'escoltar. L'escola hauria de transmetre als nens el plaer de la lectura. I si llegeixen aprendran i comprendran moltes coses.

Actualment els índexs de lectura no paren de caure.
Perquè es proposa la lectura de la pitjor manera possible, que és desxifrar lletres, i en canvi se'ls hauria d'oferir l'experiència d'escoltar.

Per tant, el rol del mestre hauria de ser diferent de com és ara.
Sí. S'ha de canviar la manera de rebre els alumnes, i amb això vull dir que els mestres, normalment, volen que els alumnes els escoltin. La proposta alternativa és que el mestre adopti una actitud d'escoltar els alumnes, que els materials de treball a l'escola siguin el que els alumnes portin amb ells, el seu bagatge vital i cultural. El nostre sistema educatiu funciona pensant en el nen petit com un ésser que no sap res i a partir dels sis anys es col·loquen els aprenentatges importants que van arribant a mesura que els nens es fan grans. Els mestres també funcionen així: els mestres d'infantil compten menys, treballen més i co-

bren menys; això correspon a una idea antiga i falsa del desenvolupament dels nens. Els mestres d'infantil haurien de cobrar més que els d'universitat.

Cal tractar més bé els mestres.
Els nostres polítics no saben res de ciència i no tenen en compte que el desenvolupament cerebral més important es dona quan els nens són petits. Els mestres de primària són els que estan fent la feina més important i alhora és la que té més riscos, perquè els danys poden ser molt greus.

¿L'educació infantil és la més important de totes?
Sí, ho diu la ciència. En el moment del naixement i en els primers anys de vida és quan els nens aprenen les coses més importants. I això torna totalment la relació que tenim amb els nens a l'escola. Si els veiem com éssers buits els veiem com éssers iguals, i no ho són. Però si creiem que els nens són éssers que saben coses ens qüestionarem si podem aprofitar tota aquesta riquesa i posar-la en moviment perquè l'aprenentatge no sigui passar del desconegut al conegut, sinó un pasatge del que sabem al que sabem millor, aprofundint en les coses.

¿Tot això es pot aplicar en aules amb més nens, que és cap on anem?
Les aules haurien de desaparèixer, són una estructura artificial. L'escola no hauria de tenir aules, sinó tallers i laboratoris, i els nens s'haurien de moure i passar d'un lloc a un altre en funció dels seus interessos. Podria haver-hi un espai per a la ciència, un per a la lectura, un per a la música, un per a l'art. El tema del nombre de nens és un problema, és cert. Però és més complicat tenir un nombre baix d'alumnes de la mateixa edat que no pas un nombre alt d'alumnes de totes les edats. Aquest tema és clau. És necessari barrejar-los, perquè a la vida la gent està barrejada per edats. El grup és útil i interessant si és variat.

Quins dèficits tenim els adults educats en aquest sistema que no tindríem si haguéssim estat educats d'acord amb aquesta proposta?
El gran dèficit és que hem hagut d'aprendre-ho tot després de l'escola, gairebé res del que vam aprendre allà va resultar útil per viure. Cada un de nosaltres té un àmbit potencial d'excel·lència. I el paper de l'educació hauria de ser buscar-lo, identificar-lo, ajudar la persona a reconèixer-lo i valorar-lo, desenvolupar-lo tant com sigui possible. Així les persones estarien satisfetes i serien felices, i això és el que hauria de ser l'objectiu de tots els nostres projectes de vida. Així també és més fàcil trobar feina, i en aquests moments és molt important, perquè per als millors hi ha feina. —

Francesco Tonucci a la seu del Museu Blau, a Barcelona, on va impartir una conferència. CRISTINA CALDERER

una cançó

“VOLARE”, DOMENICO MODUGNO

un color

una ciutat

ROMA

